gemeente Den Helder

Memo

Datum: 20 oktober 2010
Aan: De Raad
Van: Wethouder K. Visser
Onderwerp: Stand van zaken Regie op de Keten van Werk en Inkomen en positie Stichting Herstelling

Inleiding
De gemeente Den Helder wenst een aantal participatievoorzieningen in te kopen bij ketenpartners in Den Helder. Om dit mogelijk te maken is er door de Raad een verordening vestiging alleenrecht voor participatievoorzieningen (VVPAR) vastgesteld. Vervolgens is er is een Raamovereenkomst ondertekend door de ketenpartners en de gemeente Den Helder, waarin de samenwerking tussen de ketenpartners is geregeld en zijn er zijn door het college aanwijzingsbesluiten genomen op basis waarvan aan de ketenpartners een alleenrecht is verleend voor een aantal specifieke participatie voorzieningen, die zij aanbieden. De laatste stap die moet worden gezet, is het door de gemeente tekenen van de uitvoeringsovereenkomsten per ketenpartner. Met deze memo willen wij u informeren over de stand van met betrekking tot de Regie op de Keten van Werk en Inkomen.

Achtergrondinformatie
De gemeente is verantwoordelijk voor de reïntegratie van inwoners die behoren tot de doelgroep van de Wet Werk en Bijstand (WWB) en de Wet investeren in jongeren (WIJ).

Wet werk en bijstand
Inwoners die tijdelijk geen werk hebben en daarom een inkomensvoorziening nodig hebben, kunnen op grond van de Wet werk en bijstand (WWB), aanspraak maken op gemeentelijke ondersteuning bij de herintreding op de arbeidsmarkt. Algemeen geaccepteerde arbeid mag niet worden geweigerd. Het verstrekken van een uitkering gaat dus gepaard met een onderzoek naar de mogelijkheden om te werken. Wie niet (meer) kan werken kan op andere wijze maatschappelijk actief zijn.

De gemeentelijke doelstellingen WWB:
- Beperking van instroom in de bijstand (preventie);
- Beperking van de periode van bijstandsverlening (uitstroom).

De gemeente ontvangt voor de uitvoering van de WWB twee budgetten, te weten:
- Een Inkomensdeel (Inkomensdeel WWB), voor de bekostiging van alle bijstandsuitkeringen. De gemeente is volledig financieel verantwoordelijk. Tekorten worden niet aangevuld, een overschot is vrij besteedbaar;
- Een participatiebudget (voorheen Werkdeel WWB), voor financiering van re-integratie, inburgering en volwasseneducatie. Dit betreft geoormerkte gelden, die enkel mogen worden ingezet voor reïntegratie activiteiten voor inwoners behorend tot de doelgroep van de WWB en/of de WIJ.

Wet investering jongeren
De Wet investeren in jongeren (WIJ) is inwerking getreden op 1 oktober 2009. Deze wet geeft jongeren (16 tot 27 jaar) recht op een werkleeraanbod in plaats van bijstand. Genereert het werkleeraanbod te weinig inkomsten, dan ontstaat recht op een inkomensvoorziening ter hoogte van de bijstand. Een inkomensvoorziening komt ten laste van het Inkomensdeel, een werkleeraanbod komt ten laste van het participatiebudget.

Helderse situatie: Vestiging Alleenrecht
De gemeente Den Helder wenst een aantal participatievoorzieningen in te kopen bij de ketenpartners in Den Helder. Indien de gemeente hier de gebruikelijke procedure voor volgt, dan moeten deze diensten worden ingekocht middels een Europese aanbesteding. De gemeente acht dat niet wenselijk, omdat het deze diensten aanmerkt als diensten van

algemeen economisch belang (DAEB). Voor deze diensten geldt dat een andere manier van inkopen kan worden gebruikt, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan.
De gemeente heeft voor bepaalde participatievoorzieningen aan de huidige ketenpartners een alleenrecht toegekend:

- Stichting Herstelling Den Helder
- Stichting Vakwerk (voorheen ROC Projectencentrum)
- Stichting de Oranjerie De Groene Parel
- Stichting Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer
- WNK-bedrijven

Hierdoor kan de gemeente deze voorzieningen rechtstreeks bij deze ketenpartners inkopen. Er worden aan deze inkoop eisen verbonden.

Deze eisen hebben betrekking op:

- de omschrijving van de inhoud van het alleenrecht en toekenning van het alleenrecht aan een organisatie
- de bepaling van de prijs per traject
- de wijze van verantwoording van de kosten en opbrengsten in de boekhouding

Hieronder worden deze eisen uitgewerkt. Tevens wordt aangegeven welke stappen nog moeten ondernomen.

Toekenning alleenrecht
De gemeente wenst een alleenrecht te vestigen voor een aantal participatievoorzieningen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de gemeente een duidelijke beschrijving heeft van de activiteiten die betrekking hebben op dat alleenrecht. Dit alleenrecht moet een duidelijke afbakening aangeven voor de activiteiten en doelgroepen die hier onder vallen.

Bepaling prijs per traject
De gemeente moet kunnen aantonen dat er geen sprake is van overcompensatie van de ketenpartner die is belast met de uitvoering van een alleenrecht. De gemeente moet voorkomen dat zij voor de af te nemen participatievoorzieningen de ketenpartner teveel betaalt. Dit kan de gemeente aantonen door objectieve en transparante parameters aan te leggen, die duidelijk maken wat de werkelijke kosten zijn en welke compensatie hiervoor wordt geboden. Het gaat hierbij om door de gemeente vastgestelde criteria of parameters voor berekening, controle en herziening van de compensatie van kosten.

Voorbeelden van toerekeningsparameters zijn:

- Vierkante meters kantoorruimte, toe te rekenen aan de verschillende activiteiten;
- Onderhoud, toe te rekenen aan de verschillende activiteiten;
- Medewerkers naar rato van hun activiteiten;
- Apparatuur naar rato van gebruik (niet naar rato inkomsten).

De gemeente bepaalt aan de hand van een door elke ketenpartner ingediende begroting welke kosten wel en niet in aanmerking komen voor compensatie. Vervolgens leidt dit tot een prijs per traject. De gemeente wenst de prijs van een traject vast te stellen op basis van voorcalculatie. Indien blijkt dat deze prijs te hoog of te laag was, kan de gemeente de trajectprijs aanpassen voor het jaar dat daarop volgt.

Wat vergt dit van de boekhouding van de ketenpartners?
In de Mededingingswet staat dat ondernemingen die met het beheer van een DAEB zijn belast, een zodanige administratie bij houden dat:

- de registratie van de lasten en baten van de verschillende activiteiten gescheiden zijn;
- alle lasten en baten, op grond van consequent toegepaste en objectief te rechtvaardigen beginselen inzake kostprijsadministratie, correct worden toegerekend;
- de beginselen inzake kostprijsadministratie volgens welke de administratie wordt gevoerd, duidelijk zijn vastgelegd.

Alle ondernemingen die alleenrechten hebben of een DAEB uitvoeren én een compensatie van de overheid voor het verrichten van deze diensten ontvangen, moeten - om controle mogelijk te maken - een gescheiden boekhouding voeren.

Stand van zaken
De volgende stappen zijn inmiddels gezet:

- Er is door de Raad een verordening vestiging alleenrecht voor participatievoorzieningen (VVPAR) vastgesteld. Deze verordening biedt de gemeente Den Helder de mogelijkheid om een alleenrecht te vestigen voor participatievoorzieningen. Middels een aanwijzingsbesluit kan de gemeenten partijen aanwijzen die een alleenrecht gevestigd krijgen.
- Er is een Raamovereenkomst ondertekend door de ketenpartners en de gemeente Den Helder, waarin de samenwerking tussen de ketenpartners is geregeld.
- Op basis van de VVPAR heeft het college aanwijzingsbesluiten genomen op basis waarvan aan de ketenpartners een alleenrecht is verleend voor een aantal specifieke participatie voorzieningen, die zij aanbieden.
- De laatste stap die moet worden gezet, is het opstellen en tekenen van de uitvoeringsovereenkomsten per ketenpartner. Hieronder staat beschreven wat nodig is, om het gewenste resultaat (getekende uitvoeringsovereenkomsten) te behalen.

De uitvoeringsovereenkomsten zijn inmiddels opgesteld en met de ketenpartners besproken. Over de inhoud van de uitvoeringsovereenkomsten is overeenstemming bereikt tussen de ketenpartners en de gemeente.

In de uitvoeringsovereenkomsten wordt verwezen naar twee belangrijke bijlagen, te weten:

- de door de ketenpartners uitgebrachte offertes waarin de aan te bieden participatievoorzieningen staan beschreven;
- de tarieven die de ketenpartners hanteren voor de uitvoering van de aan te bieden participatie voorziening.

Er is inmiddels met alle ketenpartners overeenstemming bereikt over de door de ketenpartners uitgebrachte offertes, waarin de aan te bieden participatievoorzieningen beschreven staan.

Er dient nog overeenstemming te worden bereikt over de tarieven die de ketenpartners hanteren voor de uitvoering van de aan te bieden participatie voorzieningen.

Om financiële problemen voor de ketenpartner te voorkomen, worden de ketenpartner bevoorschot op basis van het daadwerkelijke aantal door de gemeente Den Helder afgenomen trajecten en op basis van de door de ketenpartners aangeleverde prijs. Mocht uiteindelijk een andere prijs worden vastgesteld, dan wordt het eventuele verschil verrekend.

Stand van zaken met betrekking tot de Stichting Herstelling
De Stichting Herstelling is door de gemeente bevoorschot op basis van het daadwerkelijke aantal door de gemeente Den Helder afgenomen trajecten en op basis van de door de Stichting Herstelling zelf aangeleverde prijs van € 3.001,69 per maand.

Op 30 juli is er een bedrag overgemaakt van € 68.368,00. Dit betrof de voorschot betaling van 12 trajecten tegen de voorlopige traject prijs van € 3.001,69 per maand over de maanden juli en augustus 2010.

Op 14 oktober 2010 is een voorschotbedrag ad. € 111.592,24 overgemaakt aan de Stichting Herstelling, op basis van de werkelijke trajecten over de maanden juli tot en met september, tegen de voorlopige traject prijs van € 3001,69 per maand. Indien de vastgestelde trajectprijs afwijkt van de voorlopige trajectprijs, vindt achteraf verrekening plaats.

Door de Stichting Herstelling aan de gemeente gestuurde facturen, welke een voortzetting van de oude lump sum financieringssystematiek na 1 juli 2010 beogen, zijn en worden niet betaald door de gemeente Den Helder.

Tot slot
Met ingang van 1 april 2010 begint het proces om in aanmerking te komen voor een voorziening op grond van de WWB en/of WIJ, bij WNK-bedrijven, dat namens de gemeente Den Helder aan de kop van het proces zit. Uit de bijgevoegde managementinformatie blijkt, dat het aantal cliënten van de gemeente Den Helder, dat in aanmerking komt voor een reïntegratie-traject, gemiddeld uitkomt op ongeveer 25 cliënten per maand. Deze managementinformatie is op 21 september 2010 besproken met de ketenpartners. Op 23 september 2010 is deze managementinformatie tevens besproken, tijdens het werkbezoek van de commissie Maatschappelijke Ontwikkeling aan de afdeling Publiekszaken (PBZ).

Tabel 1 Aantal cliënten gemeld aan de poort tweede kwartaal 2010

Aantal nieuwe cliënten	354
Aantal cliënten zittend bestand WWB - WIJ	76
Totaal	430
Niet verschenen op groepsafspraak	84
Niet verschenen op individuele afspraak	32
Intrekken aanvraag / geen recht	32
Totaal	148
Aantal dat aanspraak op voorziening wenst	282

Aantal cliënten dat aanspraak op een voorziening wenst

Ziet af van aanvraag WIJ - WWB	10
Geen (volledig) recht op WIJ – WWB	13
Recht op voorliggende voorziening	21
Geen werkleeraanbod WIJ	60
Directe bemiddeling UWV – Werkbedrijf	21
Eerder traject bij WNK doorlopen	06
Advies inzetten belastbaarheidsonderzoek	05
Persoonlijke belemmeringen	15
Directe toeleiding naar een zorgtraject	10
Inkomensvoorziening WIJ / uitkering WWB	53
Naar WNK Assessment	74
Totaal	282

De toeleiding van cliënten vanuit het WNK-assessment naar de diverse ketenpartners, vindt plaats op basis van objectieve criteria, met inzet van het instrument Dariuz. Hierbij staat de reïntegratie van de cliënt centraal en niet de instelling, opdat aan de cliënt een passend reïntegratietraject wordt aangeboden.

Aanvullende informatie:

Verordening vestiging alleenrecht participatievoorzieningen 2010.

Door middel van deze verordening en het daaraan gekoppelde aanwijzingsbesluit (artikel 4 van de verordening) kan de gemeente het alleenrecht toekennen voor een specifieke participatievoorziening bij een bepaalde instelling.
Dit alleenrecht is op basis van de verordening toegekend aan de 5 genoemde instellingen op bladzijde 2 van de memo.
De gemeente kan op grond van de verordening en het aanwijzingsbesluit specifieke participatievoorzieningen bij deze ketenpartners inkopen.
Dit betekent dat de gemeente alleen terecht kan voor een specifieke participatievoorziening, bij die instelling die op een bepaald gebied het alleenrecht verkregen heeft.
Hiervan afwijken zou betekenen dat de verordening niet correct wordt toegepast.

Indien niet gekozen zou zijn voor deze route, zou een Europese aanbesteding gedaan moeten worden. Dit is als niet wenselijk beschouwd.

Op bladzijde 2 van de memo wordt aangegeven welke eisen verbonden zijn aan inkoop van de 5 genoemde instellingen.

De Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet investering in jongeren (WIJ) gaan er beiden van uit dat werk (of aan het werk komen) primair zijn. Het verstrekken van een uitkering staat niet centraal.
Om dit uitgangspunt te kunnen bewerkstelligen wordt altijd in eerste instantie met de klient (die een beroep doet op genoemde wetten) gesproken over werkaanvaarding of arbeidsmogelijkheden.Indien een client ondersteuning nodig heeft om een startkwalificatie te verkrijgen, dan wordt dit georganiseerd.
Om dit te kunnen realiseren wordt gebruik gemaakt van de op bladzijde 2 van de memo genoemde instellingen en hun specifieke participatievoorzieningen.
Maatwerk is hierbij het uitgangspunt.
Het belang van de klient is hierbij leidend. Het gaat om de participatie van de cliënt.

Consequenties van het aannemen van de motie van D'66
Het voorzetten van de financiering van de Stichting Herstelling conform de oude financieringssystematiek heeft verstrekkende consequenties:

- ten eerste voor de Stichting Herstelling zelf, aangezien dit leidt tot overcompensatie van een ketenpartner die belast is met de uitvoering van een alleenrecht;
- ten tweede voor de overige ketenpartners, die dan eveneens bij de gemeente een claim kunnen indienen om in aanmerking te kunnen komen voor extra financiering.

Hiermee wordt dan in feite afstand gedaan van het hele principe van Vestiging Alleenrecht en dit heeft dan als consequentie dat de gemeente opnieuw Europees zal dienen aan te besteden.

Motie Groenlinks en SP
Op bladzijde 3 van de memo wordt aangegeven dat de stichting Herstelling bevoorschot wordt op basis van het daadwerkelijk door de gemeente Den Helder afgenomen trajecten en op basis van de door de stichting Herstelling zelf aangeleverde prijs.
Deze prijs is een voorlopige.
De door de stichting Herstelling aan de gemeente gestuurde facturen op basis van de oude lump sum financieringssystematiek (die gold tot 1/7/2010) worden niet betaald.
Het betalen op basis van het daadwerkelijk afgenomen aantal trajecten doet recht aan de verordening vestiging alleenrecht participatievoorzieningen 2010.